

Archeologisch nieuws:

De boomstamkano (foto NISA)

De Uitgeester kano 500 jaar jonger.

Op 2 juni 2004 bezocht een groep Uitgeesters, bestaande uit raadsleden en mensen van de Historische Vereniging Oud Uitgeest het NISA (Nederlands Instituut voor Scheepsarcheologie) te Lelystad.

Het NISA is in mei van dit jaar gestart met het uitgraven van de prehistorische boomstamkano die in november 2003 in Uitgeest nabij de spoorwegovergang werd gevonden. De kano is eind november vorig jaar met het omliggende grondpakket in een stalen bekisting naar het NISA vervoerd. De werkzaamheden worden uitgevoerd in samenwerking met twee archeologen van Hollandia Cultuurhistorisch Onderzoek en Advies uit Zaandijk. Tijdens het bezoek van de Uitgeester delegatie werd medegedeeld dat de kano niet van 250 voor Christus, maar van 263 na Christus moet zijn. Een en ander bleek uit de genomen

houtmonsters. Toch blijft het NISA spreken van een bijzondere vondst, want niet eerder werd er in de Noordelijke Nederlanden een zo gave vondst gedaan.

aankomst kano in Lelystad in een speciaal vervaardigde stalen bekisting voor het transport (foto NISA)

Via de websites www.archeologiemagazine.nl en www.archis.nl wordt actuele informatie rond de uitgraving en conservering van de kano gegeven.

Archeologische vondsten.

De Archeologische werkgroep Oer-IJ, waar ook twee van onze bestuursleden toe behoren, hebben in de bouwput van de nieuw te bouwen basisschool 'de Kornak' in het nieuwbouwplan Waldijk, middeleeuwse aardewerkscherven gevonden van kogelpotten. Vermoedelijk 13^e of 14^e eeuw.

Dorregeestermolen in opspraak.

In de nieuwsbrief van april 2004 werd vermeld dat de molen, eigendom van de gemeente Uitgeest, al een tijd wacht op zijn tweede roede. Inmiddels ligt de nieuwe roede (gesponsord) al geruime tijd voor de molen klaar en wacht om geplaatst te worden maar..... de subsidie van de provincie is naar de Schermermolens gegaan waardoor het onderhoud van de molen in het geding komt en hierdoor zijn functie zou kunnen verliezen. Geld speelt weer eens een belangrijke rol! Hopelijk gaat de molen niet door de vang!

Wandelpad Dorregeesterpolder voert door nieuw natuurgebied.

Om het specifieke open karakter van de Dorregeesterpolder te behouden heeft het Recreatieschap een veertigtal Scottish Blackface schapen en een vijftal oud-Hollandse landbokken ingezet voor de begrazing van de dijk en het overgangsgebied. Zij zorgen ervoor dat de natuur zich ontwikkelt tot een geschikte leefomgeving voor waad-, weide- en watervogels. Het wandelpad is open vanaf 1 juli tot 15 maart en dus in het vogelbroedseizoen gesloten. Wandelaars wordt aangeraden een verrekijker mee te nemen en laarzen aan te trekken.

Nieuws uit de Regio

Spuithuisje in Krommeniedijk.

Tijdens de zomermaanden vernam het Historisch Genootschap Crommenie (HGC) dat de gemeente Zaanstad plannen heeft om het spuihuis in Krommeniedijk te slopen. Spuihuisjes, een overblijfsel uit het verleden van de brandweer zijn vrijwel niet meer te vinden. Hoewel geen monument, is het behoud van dit nostalgisch bouwwerkje genoeg om zich wel tien keer te bedenken eer men het woord slopen laat vallen.

Het spuihuisje (foto HGC)

Uitgeestmeer en duinen aardkundig monument.

Het Alkmaarder- en Uitgeestmeer en het duingebied tussen Wijk aan Zee en Egmond zijn zo bijzonder dat de provincie het de status geeft van aardkundig monument. (Aardkunde is de wetenschap die het ontstaan, de

oorspronkelijke vormen en de latere veranderingen der aarde onderzoekt). In Egmond en Spaarnwoude zijn al een loopduin en een strandwal tot monument verklaard.

Archeologische bodem in Broekpolder ingepakt.

Grote lappen wit kunststof doek verdwenen onder de grond in het toekomstige wijkpark 'De Vlaskamp' in de nieuwbouwwijk Broekpolder ter hoogte van het NS- station Heemskerk. Het witte kunststof dient als scheidingslaag tussen de oorspronkelijke bodem en de opgebrachte grond. Er zijn aanwijzingen dat het gebied 1700 jaar voor Christus al bewoond was, met een concentratie in de omgeving van het station. Ook zijn er resten uit de Middeleeuwen. Al deze archeologische restanten zijn niet opgegraven. De afspraak met de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek is dat ze als archeologisch monument in de bodem worden bewaard. Bijvoorbeeld voor onderzoekers in de volgende eeuw. Daarom mogen hier geen huizen komen, maar wel een park. Een park zonder diepgewortelde bomen.

Sporen middeleeuws leven aangetroffen.

Bij opgravingen op privé-terrein 'De Krocht' in Limmen zijn sporen aangetroffen van middeleeuwse bewoning. De woonerven lagen op duingrond aan de noordkant van het voormalige mondingsgebied van het Oer- IJ. De Krocht blijkt een grote rijkdom aan archeologische overblijfselen te bevatten, waarvan het merendeel dateert tussen de 9^e en 13^e eeuw. De opgraving is in het voorjaar van 2003 en 2004 in opdracht van de provincie Noord-Holland uitgevoerd door archeologen van het Amsterdams Archeologisch Centrum van de Universiteit van Amsterdam en vrijwilligers van archeologische verenigingen uit de omgeving.

Ruim vijftig gebouwplattegronden, zestig waterputten en verrassende vondsten zoals een hertschoornen kam, twee benen gissen (soort schaats) en vrijwel complete aardewerken potten zijn aangetroffen. Voor het eerst is voor de bewoningsgeschiedenis van Kennemerland nu een goed beeld te geven van een nederzetting uit deze periode. Tussentijdse resultaten zullen gepresenteerd worden, evenals een filmdocumentaire die tijdens de opgravingen gemaakt is.

Nog meer vondsten.

Bij het uitbaggeren van een sloot bij de afslag van de A9 bij Heemskerk heeft men scherven gevonden die waarschijnlijk komen uit de late ijzertijd, onder andere streepband aardewerk. Ook werden enkele Romeinse scherven gevonden. Verder werd er nog een fibula gevonden. Een fibula (Lat.), spang of mantelspeld, werd gebruikt om los om het lichaam geslagen kledingstukken vast te spelden, meestal op een of beide schouders. Ook vond men een van klei gebakken slingerkogel. De conclusie is dat hier sprake is van een late ijzertijd nederzetting.

Cornelis Cornelisz van Uitgeest actueel na vondst molen.

Vier eeuwen na zijn overlijden staat Cornelis weer volop in de belangstelling. Archeologen van de gemeente Alkmaar hebben één van de oudste houtzaagmolens van Nederland opgegraven. De windmachine (van rond 1600) van de uitvinder uit Uitgeest heeft waarschijnlijk gediend als proefmolen voor zijn revolutionaire vinding van houtzagen destijds. Restanten van één van zijn molens zijn onlangs aan de oever van het Zeglis, bij bedrijventerrein Ouddorp, in Alkmaar aangetroffen. Verdere informatie hierover bij de Historische Vereniging Alkmaar (HVA), Oude Gracht 245, 1811 CG Alkmaar. www.historischeverenigingalkmaar.nl. In het tijdschrift van de HVA 28e jaargang nr. 1-2004 staat een artikel over de eerste houtzaagmolen aan het Zeglis te Alkmaar van Cornelis Cornelisz van Uitgeest.

Vikingschat en oude scherf raadsel Heemskerk aan Zee.

De voortdurende afslag van het strand van met name Heemskerk en Castricum heeft enkele keren geleid tot bijzondere vondsten uit een grijs verleden. Zo is het Kruisbergstrand een belangrijke vindplaats voor munten van Vikingen. In januari 2000 werd een klompje aangetroffen van drie samengeklonterde munten. Noorse munten uit de 11^e eeuw, de tijd van de gevreesde Vikingkoning Olaf Kurre.

Ook werd een flinke scherf uit een Romeinse pot gevonden en een scherf van een vroeg-middeleeuwse versierde pot. Opmerkelijk is dat al die vondsten in dezelfde hoek zijn gedaan, aan de voet van de duinen. De kans is groot dat de spullen ooit op die plek verloren

of verstoep zijn. Het Heemskerkse strand staat te boek als grootste vindplaats van Engelse- en Scandinavische munten uit de 9^e tot de 11^e eeuw.

Uitgeest heeft een Hemonyklok.

Een Hemonyklok is goud waard. De beroemdste klokkenmakers van de Gouden Eeuw zijn de broers Pierre en François Hemony. Nederlandse klokkenmakers van Franse afkomst. De broers vestigden zich in 1644 in Zutphen, later in Amsterdam. Zij leverden kerkklokken aan veel steden van het rijke Holland. Ook aan Uitgeest. De klok werd gegoten in 1650 en heeft maar liefst een middellijn van 128 cm. Ze draagt als opschrift een versregel van de profeet Daniël gevolgd door de naam van de makers en het jaartal: 'Benedicite omnia opera Dni in saecula, F. et P. Hemony me fecit Zutphaniae Ao. 1650.' Ofwel: Zegent alle werken des Heeren den Heer; looft en verheft hem hoog in eeuwigheid.

Schenkeningen aan de Vereniging Oud Uitgeest.

Van de heer B. Beentjes een verzameling pijpenkoppen (28 stuks), eind 1970 gevonden aan de Meldijk tijdens de bouw van de woning van Jan van Duin (voorheen kano- en roeibotenverhuur Vergunst).

Van J. Luttkik, doos met diverse rekeningen en administratieve stukken betreffende Cafe-restaurant Brandjes en een collectie haarkammen.

Van mevr. Tida Binkhorst- Gerrits, losse bladen van een maandkalender uit 1909 over de HMS. (haar vader was werknemer bij de Hollandse Melksuikerfabriek)

Van mevr. Vonk, diverse foto's.

Van mevr. E. de Koning te Krommenie, foto in lijst van Trijntje Schipper- Reijne (25-10-1837 in Uitgeest geboren).

Van J. Winkelman stamboom en foto's van Maartje Schipper (zijn moeder)

Oudere jaargangen Hutgheest.

Jaarboeken vanaf 1997 (met uitzondering van 1999) zijn nog steeds bij ons te verkrijgen tegen de prijs van € 12.- per boek. Ook de boekjes (diverse per jaar) zoals ze voor 1996 werden uitgegeven, zijn nog bij ons te koop voor de prijs van € 2.50 per exemplaar.

Tentoonstellingen:

Gat in de stad, ontdek de stadsarcheologie van Nederland. t/m 9 januari 2005 in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden aan het Rapenburg 28. www.gatindestad.nl
Een tentoonstelling die laat zien wat stadsarcheologen achter oude muren en onder versleten straatstenen van Nederlandse steden ontdekken, zoals een klotendolk, een apenkop, een gouden ring, misbaksels van borden of een kerfstok. In *'Gat in de stad'* vertellen die voorwerpen het verhaal van de geschiedenis en de ontwikkeling van onze steden. Een bijzondere tentoonstelling met meer dan tweehonderd vondsten die verbazen, fascineren en soms zelfs ontroeren. De geschiedenis van Nederlandse steden is niet alleen gemaakt door belangrijke notabelen en welvarende koopmannen. Ook het 'gewone' volk drukte zijn stempel op de ontwikkeling van plaatsen als Utrecht of Alkmaar. *'Gat in de stad'* laat zien hoe vanaf de Romeinse tijd steden in Nederland zich ontwikkelden en hoe de inwoners leefden. De tentoonstelling presenteert de meest opvallende en belangrijke archeologische vondsten uit Nederlandse steden.

Boekennieuws:

'Krommenie, hoe een dorp veranderde,' is een standaardwerk van ± 240 pagina's, waarin naast tekst een schat aan fotomateriaal is opgenomen. Oude buurten uit de 16^e eeuw maar ook al het nieuwe uit de vorige eeuw tot heden wordt in beeld gebracht en toegelicht.
Email: info@hgckrommenie.nl

'Alkmaarse Geschiedenissen' uitgave: Gemeente Alkmaar ISBN 9080607746. Dit boek staat in het teken van 750 jaar stad Alkmaar. Het werk biedt korte beschrijvingen van allerlei gebeurtenissen in Alkmaar door de eeuwen heen en is rijk geïllustreerd met aquarellen.

Cursussen:

Het Museaal Historisch Perspectief Noord-Holland biedt weer diverse cursussen aan die specifiek zijn gericht op kennis van technieken en hulpmiddelen bij historisch onderzoek. In het Clusiuscollege in Castricum wordt een cursus genealogie aangeboden door het Regionaal Archief Alkmaar in samenwerking met de Volksuniversiteit Castricum. Deze cursus wordt gegeven op 5 maandagavonden vanaf 10 januari 2005 en kost € 50.-.

Aanmeldingen:

Volksuniversiteit Castricum, Kooiplein 24a, 1901 VW Castricum.

Zie voor andere Erfgoedcursussen

website: www.mhp-nh.nl

Email: info@mhp-nh.nl

Heemschut

De vereniging Bond Heemschut zet zich in voor het behoud van cultuurmonumenten. Heemschut doet het al sinds 1911 en heeft dan ook vele reddingen, waaronder het landgoed Beekesteyn in Velsen, op zijn naam staan. De vereniging komt in actie bij verwaarlozing of dreigende sloop van monumenten. Of als een historisch stadsgezicht aangetast dreigt te worden door disharmoniërende nieuwbouw. Wilt u meer weten over de bond Heemschut kijk dan op www.heemschut.nl

www.geschiedenisbank-nh.nl

surf ook eens naar deze website waarop u veel interessante informatie van en over historische verenigingen en instellingen in Noord-Holland bij elkaar op een website kunt vinden.

Vereniging Oud Uitgeest.

In 2005 wordt het 25jarig bestaan van de vereniging gevierd. Verdere berichten van activiteiten rond dit jubileum worden in de nieuwsbrief voorjaar 2005 medegedeeld. Onze vereniging telt nu ongeveer 360 leden.